

CAatalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

De s[an]cto Salomone rege [et] p[ro]pheta. Ca. i.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

De sancto Salomone rege et propheta. La. i.

Salomon propheta et

rex israel filius regis dauid de tribu iuda in hierlm pgenitus de berabe olim vroze vrie adhuc patre viuere ipsiusq; iustione in rege isrl inunctus fuit; ut supra dictu est in legenda dauid prophete. iiiij. kalen. januarij. Qui post parētis obtum in regno suo pacifice sedēs: de fratre adonias de pditione regni suspecto: nece vindictam excepit. Joab quoq; principē militē patris sui de homicidio quod als in abner principē militē saul comiserat: gladio punivit. Abiathar quoq; sacerdotem ab altaris ministerio cecidit. Sicq; exigente iusticia sceleratoz crima digna vltiōe mulctauit. Filiā pharaonis regis egypti in vtoꝝ duxit cū adhuc undecimuz annū ageret: vt tradūt hebrei: et ea q̄si cōtra naturā robō filius pcreauit. Deinde ascēdit in excellum gabaō quē ioseph⁹ appellat hebron: et obtulit mille hostias in holocaustū sup altare qđ fecerat moyses. Lui dñs p visionē in somnis eadē nocte apparuit dicens: vt qđ veller obtineādū: p̄tinuo postularer: q sapientia quā oībus dominis p̄posuit a dño sibi infusam impetravit. Et reuersus in hierlm corā arca dñi grās egit. ¶ Tunc venerūt due mulieres meretrices co: a rege de unico filio viuēt litigātes: quē vtrāq; illarū suū natiū nupeditū cē dicebar: alterūq; q nocte ab vna illarū opp̄ssus fuerat: qlibet sp̄arū pepisse vel necesse denegabat. ¶ Tūq; mēs oīm in h̄mōi discrimine hebr̄aret. Rex salomō q̄stionē inopinatē soluit: et altaro gladio: vt ait ioseph⁹ p̄cepit vtrāq; infantē diuīdi: vt vtrāq; mulier medieratē viuī et mortui acciper. Qđ mī viuētis audieb: q̄ cōmota sunt viscera ei⁹ sup filio suo: perit infantē viuū aduersarie dari ne occideref. Altera h̄o diuīdi postulabat: et cognoscet rex vtriusq; yōcē de vero cordis fonte plāta: infantē viuū ei q̄ ipm dimitti aduersarie postulauerat: tanq; vere mīt assignauit. Et admirati sunt aſſessores ei⁹ q̄ p̄s sententia q̄si ab adolescentē plāta deridebat. ¶ Is q̄s ist⁹ hoc audies diuinā sapientiā i rego fore cognouit. ¶ Statuit aut rex. xij. p̄fectos sup oīm terrā suā: q̄ p singulos mēses p̄bebāt necessaria dom⁹ el⁹. Erat aut cib⁹ salomonis p singlos dies. xxx. coriſimile: et. lx. coi farine. x. boues pignos: et. xx. pascuales: et. c. arietes: excepta venariōe ceruop et capreop et anū altilū: et p̄sceci q̄tidie innumerabiles portabant. Et fuit in dieb⁹ ei⁹ p̄x summa ī terra: h̄ebat q̄s salomō. xl. milia egrū currulū. et. xij. milia egrū. Et p̄cedebat in sapientiā cū cōs hōles et reges orientaliū et egyptiorū. ¶ Quarto igī anno regni sūt: q̄ fuit an⁹. ccclxx. egressiōis isrl ex

rex israel filius regis dauid de tribu iuda in hierlm pgenitus de berabe olim vroze vrie adhuc patre viuere ipsiusq; iustione in rege isrl inunctus fuit; ut supra dictu est in legenda dauid prophete. iiiij. kalen. januarij. Qui post parētis obtum in regno suo pacifice sedēs: de fratre adonias de pditione regni suspecto: nece vindictam excepit. Joab quoq; principē militē patris sui de homicidio quod als in abner principē militē saul comiserat: gladio punivit. Abiathar quoq; sacerdotem ab altaris ministerio cecidit. Sicq; exigente iusticia sceleratoz crima digna vltiōe mulctauit. Filiā pharaonis regis egypti in vtoꝝ duxit cū adhuc undecimuz annū ageret: vt tradūt hebrei: et ea q̄si cōtra naturā robō filius pcreauit. Deinde ascēdit in excellum gabaō quē ioseph⁹ appellat hebron: et obtulit mille hostias in holocaustū sup altare qđ fecerat moyses. Lui dñs p visionē in somnis eadē nocte apparuit dicens: vt qđ veller obtineādū: p̄tinuo postularer: q sapientia quā oībus dominis p̄posuit a dño sibi infusam impetravit. Et reuersus in hierlm corā arca dñi grās egit. ¶ Tunc venerūt due mulieres meretrices co: a rege de unico filio viuēt litigātes: quē vtrāq; illarū suū natiū nupeditū cē dicebar: alterūq; q nocte ab vna illarū opp̄ssus fuerat: qlibet sp̄arū pepisse vel necesse denegabat. ¶ Tūq; mēs oīm in h̄mōi discrimine hebr̄aret. Rex salomō q̄stionē inopinatē soluit: et altaro gladio: vt ait ioseph⁹ p̄cepit vtrāq; infantē diuīdi: vt vtrāq; mulier medieratē viuī et mortui acciper. Qđ mī viuētis audieb: q̄ cōmota sunt viscera ei⁹ sup filio suo: perit infantē viuū aduersarie dari ne occideref. Altera h̄o diuīdi postulabat: et cognoscet rex vtriusq; yōcē de vero cordis fonte plāta: infantē viuū ei q̄ ipm dimitti aduersarie postulauerat: tanq; vere mīt assignauit. Et admirati sunt aſſessores ei⁹ q̄ p̄s sententia q̄si ab adolescentē plāta deridebat. ¶ Is q̄s ist⁹ hoc audies diuinā sapientiā i rego fore cognouit. ¶ Statuit aut rex. xij. p̄fectos sup oīm terrā suā: q̄ p singulos mēses p̄bebāt necessaria dom⁹ el⁹. Erat aut cib⁹ salomonis p singlos dies. xxx. coriſimile: et. lx. coi farine. x. boues pignos: et. xx. pascuales: et. c. arietes: excepta venariōe ceruop et capreop et anū altilū: et p̄sceci q̄tidie innumerabiles portabant. Et fuit in dieb⁹ ei⁹ p̄x summa ī terra: h̄ebat q̄s salomō. xl. milia egrū currulū. et. xij. milia egrū. Et p̄cedebat in sapientiā cū cōs hōles et reges orientaliū et egyptiorū. ¶ Quarto igī anno regni sūt: q̄ fuit an⁹. ccclxx. egressiōis isrl ex

Liber

Egypto mense malo: pmo templū dñi cēpit edificare in h̄ierlm̄ de marmore cādido: qd̄ parvum dicis in mōte moria in q̄ abrahā olim filii iſſu d̄luius voluit immolare: t̄ in anno. xi. regni sui mensis octobris cōsumauit. Ita q̄ in septē annis t̄ les mensib⁹ cū suis vteſilbus cōpletū est. Sic enī oīa extra r̄ibez dolara t̄ pfecta sunt: q̄ nullū ferramentū audītū est in domo dñi cū edificaref. Miras quoq; rex tyri oīm amic⁹ dauid ligna cedrina de lībano excisa p manus seruoz suoz salomonī admīnistravit. Dicitur etiā salomonē ad eruderandos celeri lapides habuisse sanguinē vermiculū qui thamīnus d̄r: quo līntū marmores facilius secabant: quez inuenit hoc modo. Erat salomonī struthius habens pullū: que sub vitreō vase inclusum: cū pater habere neq̄ret: tūlt vermiculū de deserto: cui sanguine vitreū līniens contractū est. Dū aut̄ psumaref edificiū positus est lapis viuus in angulo superiori cū cīris mirabilib⁹: qz ab edificatib⁹ nec in fundamēto: nec in muro vñq̄ ponī potuit: nec est ei inuenītus locus. Et impleta est p̄phetia dauid. Lapidē quē reprobauerit edificat̄es rc.

¶ Templo igif̄ cōsumato rex salomon menses septē illud solēniter dedicauit: t̄ arca dñi de cī uitate dauid eodē trāstulit. Deinde ad edificiū domo accessit: qd̄. xlii. annis vix cōplete. Nō enī circa eas adeo ferae erar: nec ad eas apūlētia sp̄i a p̄e sicut ad tēplū p̄parata fuerat. Fece aut̄ tres domos: vñā sibi: t̄ alterā vxori filie pharaōis: t̄ tertīā domūsaltus. Deinde h̄iri regē tyro: qui sibi p̄buerat auxiliū i auro t̄ lignis ad templū dñi construendū dedit. Et oppida in terra galilee de foro nepralim maritima. Et extū terra illa dicta est galllea gentiū: qz in ditione regis gētīlis erat. Salomon ersā mīro roboze muros ciuitatis h̄ierl̄ edificauit t̄ ampliavit: t̄ nouas ciuitates in plurib⁹ locis fundauit. De filiis israel nullū sibi seruū fecit: sed chananeos sibi tributarīos subiugauit. Classez quoq; fecit in insula maris rubri: que d̄r̄ asions gaber: t̄ deferebat civīti nautici de op̄hl̄ aurū multū t̄ argentū t̄ gēmas t̄ aromata t̄ alia p̄ciosa de inde partib⁹ allata. Et habuit rex salomon diuītias inextimabiles: vñ t̄ in dieb⁹ suis quasi nullius precij erat argentū in h̄ierlm̄: nā t̄ sed illa p̄e forib⁹ domoz plurima argentea erant: t̄ tāta argēt̄ copia quāta lapidū vel līgnor. Omnia vasa domus sue erāt aurea vñiuerſa suppellex domūsaltus ex auro purissimo erat. Et magnificatus est rex salomon sup̄ oēs reges terre diuītis t̄ sapientia: t̄ vñiuersi desiderabant eū videre: t̄ deferebant vndiq̄ et munera t̄ focalia p̄ciosa t̄ arma bellica: et equi t̄ mūli fortissimi t̄ decori. Ad huius opinionē in credibilem regina saba ethiopie sapientissima venit cum tērare in enigmib⁹: t̄ ingressa est h̄ierlm̄ cū comitatu multo t̄ diuītis. Et honorauit eam rex vñtra modū: ac docuit eam in his

Septimus

omnibus que sibi p̄posuit: vnde admirans non habebat spiritū. Uerū tamē tria p̄e ceteris ad̄mirata est: videlz domūsaltus: t̄ supra tēpli fas bricam ordinem t̄ frequentia ministrantib⁹ in templo. Item ordinem t̄ distinctionē regi seruientum in mensa: v̄t in tanta multitudine mis̄trorū nullus dubitaret: quis ciuīs retinēsterio fungeref: nec etiā vñq̄ op̄: v̄t cuiq̄ eoz q̄ tale quid faceret: per aliū mandaref. Dedit aut̄ regi munera. s. xxx. talenta auri t̄ gemmas p̄ciosas t̄ aromata quāta t̄ qualia alīs in h̄ierusalem non fuerāt visa. Dicit etiā iosephus eā dedisse regi radicē balsami vnde p̄pagate sunt vinee eugaddi: cui salomon plurima redonauit. Lūq̄ regina ad terrā suā reuersa eset: tradūt quidā sp̄ain regi scripsisse: q̄ p̄sestentialiter timuit ei dicere: se vidisse in domo saltus lignū in quo suspēdēdus eset quidā: pro cuius morē regnū iudeorū periret: t̄ certis indiciis illud regi indicauit. Quod tīmē salomon in p̄fun dissimilis terre viscerib⁹ illud occultauit: et hoc lignum crucis dīscē fuit: quod tamē passionis tēpore miraculose supernatauīt: v̄t supra dīscūt̄ est in lgenda sancti ade post septuagesimam. s. kalen. februarij. ¶ Eum aut̄ salomoniam p̄p̄ senectutē eset: p̄tra legē dei mulieres multas gentiliū amauit. Habuit em̄ vxores. lxx. t̄ cons̄ cubinas. xxx. que auerterūt cor eius a domino: t̄ secutus est deos alienos: ne eas contristaret. Edificauit eim̄ in excelsis circa h̄ierusalem tria phana idolorū: scilicet a staroth deo sidoniorū: q̄ luno dicis. Secundū cadimū idolo moabitū. Tertiū moloch idolo amonitarū in mōte olive t̄ e regiō tēpli: quod plurimū deo disp̄licuit: vnde postea locus dīctus est locus offendītis. Ideo ppter hūlūmodi peccata deus salomon adhuc vuenti aduersarios suscitauit: elūs̄ regnum post mortē eius scindendū esse predīct. Sicq; qui prius pacē habebat vndiq̄ vitam in tribulatione finiuit. Et cū annis. xl. regnasset: mortuus est. Sed v̄t dīctus est ipsum circa vite finē penitūt: t̄ sepultus est in sepulchro dauid patris sui in h̄ierlm̄. ¶ Et norandū q̄ salomo dīcīt fener fuisse: de quo mirandū est: cū modū cū vñtra. l. annos vñtisse legat. Nam. xl. annorū genuit roboā: t̄. xl. annis regnasse dīcīt. plenī ergo iosephus hoc declarat dicens: q̄ salomon valde lōgeūs mortuus est: qui regnauit annis lxx. vñtīt aut̄ annis. xciiij. Sed diuīna scriptura eos tantū annos exp̄mit: quibus anteq̄ p̄ua ricaref regnauit. ¶ Aut̄ hebrei salomonem de idolatrie peccato penitentē se trahit fecisse p̄ plateas h̄ierlm̄ causa penitentie: t̄ inde eum in templū venisse qd̄ fecerat cū. vii. virgis: de qb⁹ dedit q̄truo legi p̄eritīs: v̄t verberaref ab illis qui cōf̄ consilio dīserunt: q̄ inunctū dñi manum non mitterent: vnde frustratus ab illis a scipio depositus est: t̄ scipium verberauit: t̄ hec sunt verba salomonis de ipso scribētis. Postq̄ ambi

De sanctis in mense augusti occurrentibus Fo.clxxit.

serat regnum; christus purgauit peccata ipsius et exaltauit in eternum cornu eius: et dedit illi thronum regni et sedem glorie israel. ¶ Scripsit autem salomon libros tres: scilicet parabolam sive proverbiorum; et ecclesiaste; atque canonica cantorum. Librum autem sapientie quidam a iesu syrach conscriptum afferunt: quidam ab ipso salomone: qui tamen apud hebreos nus est: quia et grecam eloquentiam redolebat: ut ait hieronymus: et nonnulli hunc esse iudei philonis affirmant. ¶ Primus autem liber proverbiorum in parabolis. in. cōsistit. Tertius in verbis. v. qui dragma dicuntur. Et disputauit de natura arborum a herbarum a cedro usq; ad illopum. De naturis quoq; autum et omniu[m] amantum philosophatus est: per unum quodq; genus parabolam dicens. Ecce cogitauit etiam coniurations: quibus egritudines mitigantur. Alias quoq; quibus demones escerentur: et alias quibus obstricti non redirent. Et sic ex ipso textu biblici constat ipsum etiam alia voluntaria composuisse: prerer ea que in canone continentur. Hec omnia ex tertio regum a cap. viii ad. xi. inclusione: et ex secundo paralipomenon a principio usq; ad cap. I. inclusione. Et ex dictis iosephi: hieronymi: et ex hystoria scholastica: atque ex chronicis guseelmi breuiter collecta sunt.

¶ De sancto Iesu syrach propheta. Cap. ii.

Esus filius syrach ortus in iherusalem honorabilis docto[r] legis et divisa sapientia perlustrans tempore protolomei euergetis regis egypci sub simone onice filio sacerdore claruit: q[ui] librum ecclesiasticum compositum: in quo et eiusdem sime monis mentionem fecit. Librum etiam qui sapientia intitulatur: compilasse dicitur: quis de hoc nulla certa veritas habeatur: qui sapientia et sanctitate pollens in diebus eleazaris sacerdotis tempore protolomei philopatoris nature humana debitum soluit: sepultus est in iherusalem in sepulchro patrum suorum: et a iudeo maxima veneratio celebris habefit: cuius librum nepos iphius ex filio eiusdem cum eo nomine iesus ex hebreeo in grecum transtulit: ut idem in ipsius libri prologo testatur.

¶ De sancto petro ad vincula. Cap. iii.

Estū sancti petri ad vincula quattuor ex causis institutū fuisse putatur: scilicet in memoriam liberationis; in memoriam cathenarum ipsius repertionis;

pro destruendo ritu gentilium: et pro impetranda absolutione spiritualium vinculorum. ¶ Prima igitur causa est in memoria liberationis petri. Nam sicut in hystoria scholastica dicitur. Herodes agrrippa romanus adiit: et ibi caso nepotis tyberij cesaris familiarissimus extitit: vñ post aliquod tempus tyberio defuncto casus in imperium sublimatus: herodem regem in iudeas destinavit. Qui cum venisset iherusalem: vt discitur acciūm. xij. occidit iacobum fratrem iohannis gladio: videns autem quia placeret indecis in diebus azimorum petrum apprehendit: et in carcere cathenis vincū reclutus. Angelus autem eisdem noctu astigit et lumen in habitaculo resulit: ac petru[m] a vinculis intrabiliter absoluit: liberumq; abiit dimisit. Sequenti autem die dum herodes custodes detentos propter librationem petri diversis vellet penis afficeret: concitus in cestaream descendit: vbi dum esset sicur refert iosephus in. xix. antiquitatu[m] libro: et ad eum totius provincie virtus unanimiter conveniissent: ille ueste ex auro mirabiliter cōtexta induitus incipiente die processit ad theatrum: vbi dum primos solis radios vestis aurea suscepisset: repercutto splendore duplicitam spectabilius lucem fulgor metalli vibratis effudit: vt per hoc plus aliquid de eo q[ui] humane nature est artifex arrogantia mentiretur. Qui mor ad populum uti facundissimus erat mellissimo sermone concionari cepit. Illico adulantis voces concrepant: ipsum non hominem sed deum. Et dum sibi oblatos diuinos honores nimia presumptio susciperet: vidi super funiculū eius capiti existentem bubone: quem rome existens ab augure didicerat futurum ante. v. dies mortis sue presagium. Et continuo percussus ab anno veribus per. v. dies viscera corrodentibus expiravit. In memoriam igitur tam mire liberationis principis apostolorum a vinculis et dire vltioris in tyrannum protinus subsecutae: ecclesia festū beatī petri ad vincula solent celebrare. vñ et epistola in missa cantatur in qua hec liberatio facta perhibetur. Et sicut hoc videtur q[ui] hoc festū dici debeat petri a vinculis. ¶ Secunda causa est in memoriam inuentionis cathene. Cum enim beatus alexander papa et martyris: qui in custodia detinebatur a quirino tribuno filium ipsius quirini balbinaz nomine ad se in carcerem delatam: imposita boga sua in collo ipsius puelle a strumate liberasset: vt supra dictum est in passione quirini martyris. iii. kalē. aprilis. et in passione alexandri pape. v. nonas maii. Balbina ad christum conuertha et baptizata: ipsam bogam apud se et devotione retinens frequentiter osculabatur. Quod cum faceret alexander papa ipsam exhortatur ut bogam illam dimittat: sed cathenarum beati petri diligenter inquirat: quas si reperiit possit eas cum summa devotione retineat. Quirinus igitur ad insta-